

Опис дисципліни	
Назва дисципліни	Топоніміка Центральної України
Статус	Вибіркова дисципліна
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг кредитів, годин (з них: лекційні/практичні)	Обсяг кредитів — 5,5; загальний обсяг годин — 165, з них лекційних — 34, практичних — 30.
Підсумковий контроль	екзамен
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра географії та геоєкології
Викладач: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання	Мирза-Сіденко Валентина Миколаївна, кандидат біологічних наук, доцент
Анотація	
Попередня підготовка	Базові знання курсів: основи техніки туризму, краєзнавство і туризм, географія культури, рекреаційна географія
Зміст дисципліни	<p style="text-align: center;">1.Наукові основи топоніміки</p> <p>Тема 1. Предмет та місце топоніміки у системі наук. Основні етапи розвитку топоніміки. Понятійно-термінологічний апарат. Джерела та методи топонімічних досліджень.</p> <p>Тема 2. Передумови виникнення топонімів. Народні географічні терміни в топонімії. Словотвірні моделі в топонімії. Топонімічні форманти. Первинні і вторинні топоніми.</p> <p>Тема 3. Класифікація географічних назв. Класифікації топонімів. Топонімічні класи: ороніми, гідроніми, ойконіми, дримоніми, хороніми, гелоніми, антропотопоніми, етнотопоніми. Виробничі та сільськогосподарські топоніми. Торгівельно-транспортні та релігійно-культові топоніми. Типи поселень та типи будівель у топонімії.</p> <p>Тема 4. Топонімічні універсалії. Основні види трансформації географічних назв. Поняття топонімічних універсалій; роль універсалій у топонімії. Поняття трансформації географічної назви. Види трансформації топонімів. Скорочення. Аббревіатура або акронім. Аглютинація або склеювання. Фонетична трансформація. Морфологічна трансформація. Переклад або калька. Офіційне перейменування. Народная етимологія топонімів.</p> <p>Тема 5. Принципи конверсії і стандартизації в топонімії. Стандартизація і уніфікація топонімів, прикладна топоніміка. Проблеми стандартизації топонімії. Рекомендації експертів ООН з географічних назв. Принципи передачі іншомовних топонімів на географічних картах. Офіційна форма. Транслітерація. Традиційна форма або екзонім. Топоніміка для географів. Геоіндикаційна функція топонімів. Топонімія в історичних, історико-географічних та етнографічних дослідженнях. Фольклорні дослідження і топоніміка. Топоніміка та</p>

	<p>лінгвістика. Найменування та перейменування географічних об'єктів.</p> <p>2.Регіональна топонімія</p> <p>Тема 6. Регіональна топонімія. Номінація континентів, частин Світового океану. Топонімія Європи. Топонімія Азії. Топонімія Африки. Топонімія Північної і Південної Америки. Топонімія Австралії та Океанії. Тема 7. Топонімія України. Топонімічні дослідження в Україні. Топонімічне відображення кімерійського та скіфо-сарматського періодів історії України. Формування слов'янського елементу в українській топоніміці. “Готсько-хозарський” елемент в українській топоніміці. Топоніми, пов’язані з назвами східнослов’янських напівдержавних племінних утворень, що сформували Київську Русь. Топонімічний слід угрів, печенігів, половців, татар. Литовсько-польське назівництво на українських теренах. Походження хороніма “Україна”. Топонімічне районування України. Топонімічна політика у сучасній Україні.</p> <p>Тема 8. Топонімія Центральної України. Умови формування топонімічної системи Центральної України. Фізико-географічні умови. Історичні аспекти заселення, розселення та господарського освоєння території. Суспільно-географічні особливості регіону. Омоніми, гідроніми, ойконіми, антропоніми, фітотопоніми, зоотопоніми, урбаноніми, виробничі топоніми, торгівельно-транспортні, етнотопоніми, релігійно-культові, меморіальні топоніми.</p> <p>Тема 9. Топонімія Кіровоградської області. Класифікація топонімів. Топонімічні класи. Класифікація топонімів за семантичними ознаками. Стратиграфічна класифікація топонімів. Лінгвістична класифікація топонімів. Нова Сербія у топонімах Кіровоградської області.</p> <p>Тема 10. Топоніміка у шкільному курсі географії. Методичні засади створення профільного курсу «Топонімія Кіровоградської області». Топонімічні екскурсії. Топонімічне анкетування. Укладання картотек, топонімічних карт.</p>
Чому це цікаво/треба вивчати	Особливістю навчальної дисципліни є засвоєння предмету та місця топоніміки у системі наук, основних етапів розвитку топоніміки, оволодіння методами топонімічних досліджень, передумовами виникнення топонімів, дослідження етимології назв, формування топонімічних комплексів, народних географічних термінів в топонімії, ознайомлення з регіональною топонімією, топонімією України, Центральної України.
Компетентності	Загальні: здатність до провадження

	<p>дослідницької та/або інноваційної діяльності; здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя; здатність застосовувати набуті знання на практиці, критично сприймати інформацію, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.</p> <p>Фахові: здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі, опрацьовувати різні джерела географічної інформації, ефективно та вільно передавати географічні ідеї, принципи та теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій; володіння методикою географічних та педагогічних досліджень, здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності; здатність організовувати шкільне та туристичне краєзнавство, проводити краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості, збирати, упорядковувати і використовувати краєзнавчі матеріали, працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації.</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p><i>Оволодіння методами топонімічних досліджень, передумовами виникнення топонімів, народних географічних термінів в топонімії, ознайомлення з регіональною топонімією, топонімією України, Центральної України.</i></p> <p><i>Моделювання, організація та проведення краєзнавчо-туристичних заходів. Організація шкільного та туристичного краєзнавства, проведення краєзнавчо-туристичних досліджень своєї місцевості, збирання, упорядкування і використання краєзнавчих матеріалів.</i></p>
<p>Види навчальної діяльності</p>	<p>Види навчальної діяльності: фронтальна, індивідуальна, групова робота.</p> <p>Види навчальних занять: лекційні та практичні заняття, екскурсія</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>При оцінюванні навчальних досягнень студентів насамперед враховується ступінь опанування теоретичними знаннями з курсу, рівень осмислення здобутих знань, повнота розкриття головних понять, точність застосування наукових термінів, правильність виконання практичних завдань, оволодіння вміннями і навичками</p>

правильно та ефективно застосовувати отримані знання на практиці, ступінь розвитку в студентів творчого мислення, сформованість наукового світогляду.

1. Практичні заняття:

Розробка топонімічного проекту- 5 балів

2. Змістовні відповіді - до 2-3 балів

3. Контрольна робота- 5 балів

– “відмінно”, повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) –5 балів;

– “добре”, достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної

інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 4бали;

– “задовільно”, неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 1 -2 бали;

– “незадовільно”, незадовільна відповідь (не відповідає вимогам на 3бали) – 0 балів.

4. Контроль самостійної роботи– до 5 балів

(оцінюється змістовність, якість, особистий внесок).

5. Презентація-5 балів.

Залік виставляється як сума балів, отриманих студентом за результатами роботи впродовж усього семестру (максимально 100 балів).